

Proces-verbaal

Plenaire vergadering Elia Users' Group

13 september 2023

Meeting

Datum	13 september 2023
Organisator	James Matthys-Donnadieu

Deelnemers	Aanwezig
1 W. Aertsens (INFRABEL)	<input checked="" type="checkbox"/>
2 H. Canière (BOP)	<input checked="" type="checkbox"/>
3 P. De Cock (ENGIE)	<input checked="" type="checkbox"/>
4 M. Van Bossuyt (FEBELIEC)	<input checked="" type="checkbox"/>
5 J. Robbelein (FOD ECONOMIE)	<input checked="" type="checkbox"/>
6 D. Benzennou (SIBELGA)	<input checked="" type="checkbox"/>
7 J. Glorieux (SYNERGRID)	<input checked="" type="checkbox"/>
8 H. Vandersyppe (COGEN VLAANDEREN)	<input checked="" type="checkbox"/>
9 G. Meynckens (BDRA)	<input checked="" type="checkbox"/>
10 J-F. Waignier (FEBEG)	<input checked="" type="checkbox"/>
11 S. Harlem (Luminus)	<input checked="" type="checkbox"/>
12 M. Van de Bosch (FEBEG)	<input checked="" type="checkbox"/>
13 A. Piret (SIBELGA)	<input checked="" type="checkbox"/>
14 C. Baugnet (ENGIE – FEBEG)	<input checked="" type="checkbox"/>
15 C. Celis (ODE)	<input checked="" type="checkbox"/>
16 P. Claes (FEBELIEC)	<input checked="" type="checkbox"/>
17 W. Gommeren (GE)	<input checked="" type="checkbox"/>
18 O. Mace (SIBELGA)	<input checked="" type="checkbox"/>
19 E. Monami (EDORA)	<input checked="" type="checkbox"/>
20 P. Reyniers (SYNERGRID)	<input checked="" type="checkbox"/>
21 D. Van Evercooren (ODE)	<input checked="" type="checkbox"/>
22 P. Verlinden (ENECO)	<input checked="" type="checkbox"/>

Proces-verbaal

Auteur	Eva Heerinckx
Status	<input checked="" type="checkbox"/> Draft <input type="checkbox"/> Finale versie

1. Agenda

1. **Project Grid User flex for congestion management**
2. **Adequacy & Flexibility Study** – samenvatting & stakeholder feedback
3. **Consumer Centricity**
4. **Behoeftte aan flexibiliteitsparticipatie in de markt**
 - 4.1. Deelname van flexibele activa aan de markt: use cases & oplossingen
 - 4.2. Voor discussie: voorstel voor aanbeveling vanuit Users' Group
5. **Feedback werkgroepen**

- 5.1. WG Belgian Grid
- 5.2. WG Balancing
- 5.3. WG Adequacy
- 5.4. WG System Operation & European Market Design (incl. TF PEZ)

6. Diversen

- 6.1. Tevredenheidsenquête stakeholders
- 6.2. Data 2024
- 6.3. Volgende plenaire vergadering 19 dec. 14u – 17u

2. Proces-verbaal

1. **Project Grid User flex for congestion management (GUFlex4CM)**

Vandaag introduceren we het project GUFlex4CM in de Users' Group. Dit onderwerp zal op termijn aanleiding geven tot aanpassingen aan de Gedragscode en aan onze gereguleerde contracten. We zijn met de CREG in discussie zodat er een goede driehoeksverhouding ontstaat. Graag capteren we vandaag jullie belangrijke opmerkingen. Het project zit in de startfase, dat wil zeggen dat er nog overleg met de stakeholders wordt ingepland. We doen ons best om op jullie vragen te antwoorden, maar we hebben vandaag nog niet voor alles een oplossing.

INFRABEL en FEBELIEC maken de link met twee andere dossiers die lopende zijn, namelijk de *hosting capacity maps* en iCAROS.

Hosting capacity maps:

- Op basis van welke criteria wordt een zone groen – oranje – rood?
- Waarom enkel voor het transmissienet? Is het niet logisch om dit ook op distributieniveau te bekijken?

Het doel is om de kaarten zo gedetailleerd en gebruiksvriendelijk mogelijk te maken. We werken naar een systeem dat vooraf een vereenvoudigde indicatie zal weergeven – op een hoogspanningspost – of er nog (onthaal)capaciteit is op het net. Dit geeft slechts een indicatie, aangezien niet alle mogelijke (net)beperkingen hierin reeds meegenomen worden; omwille van deze reden blijft het doorlopen van de geijkte aansluitprocedure (oriëntatiestudie – detailstudie) steeds noodzakelijk. Hierbij wordt enkel de weerslag op het transmissienet weergegeven.

Het onderwerp zal verder besproken worden in de Werkgroep Belgian Grid.

iCAROS:

FEBEG: hoe verhouden iCAROS en GUFlex4CM zich tegenover elkaar? Elia bevestigt dat de wederzijdse interacties meegenomen zullen worden in de reflecties, om zo tot een consistente totaaloplossing te komen.

Verder komen er nog enkele reacties op de inhoud van de slides.

FEBELIEC heeft vragen bij het principe van "TOTEX-based decision making" zoals aangehaald op slide 15: wie gaat Elia als eerste van het net halen wanneer er congestieproblemen zich voordoen? De goedkoopste? Vertrouwt Elia op haar inschattingen, zijn jullie wel op de hoogte van alle productieprocessen en de impact van zo'n beslissing.

Elia antwoordt dat dit een vraag is die beantwoord moet worden en herinnert FEBELIEC aan het feit dat we verder moeten kijken dan enkel netgebruikers die zuiver energie afnemen van het net. We zijn op zoek naar flexibiliteit op alle mogelijke manieren, zowel voor bestaande als voor nieuwe aansluitingen.

De Voorzitter is blij dat we vandaag boeiende discussies kunnen hebben. We zien dat het aantal aansluitingsaanvragen op het Elia-net zeer sterk blijft stijgen, en dat dwingt ons na te denken over de huidige principes en systemen. We moeten het concept "toegang" van 20 jaar geleden trachten te innoveren.

FEBELIEC: je moet ook tarifair durven innoveren. De Voorzitter bevestigt dat niets uitgesloten is, maar dat we eerst verder gaan met de instrumenten die we hebben. De regulator die zich over het concept flexibele toegang dient uit te spreken, wordt hier ook bij betrokken.

Het project is net gestart, we zullen de discussies in de betrokken werkgroepen verderzetten. Dit wil zeggen het iCAROS-luik in Werkgroep Balancing, en alles wat de *grid users* aangaat, bespreken we in de Werkgroep Belgian Grid.

INFRABEL is niet in staat beide werkgroepen te volgen en rekt op de plenaire vergadering om op de hoogte te blijven.

2. Adequacy & Flexibility Study – samenvatting & stakeholder feedback

FEBELIEC: we hebben veel van onze vragen reeds gesteld en uiteraard blijven we jullie prikkelen om jullie producten/ideeën te blijven verbeteren. Tijdens de Werkgroep Adequacy werd er gesproken dat rekening gehouden zal worden met een “demand destructie” van 2,1 TWh, werd dat opgenomen in deze studie? Wordt deze 2,1 TWh opgenomen in de veiling die binnenkort start? Elia: de Adequacy & Flexibility studie heeft als doel een inzicht te geven in de implicaties van de realisatie van verschillende hypothesen op de Belgische bevoorradingszekerheid. Wat betreft het verbruik in België werden hierbij verschillende sensitiviteiten doorgerekend. De CRM veiling (en haar calibratie) is een afzonderlijk en wettelijk vastgelegd proces. Hierin komt het aan de minister toe om de hypothesen vast te leggen, waaronder ook de veronderstellingen wat betreft “demand destructie”. Het ministerieel besluit hieromtrent zal vrijdag (15 september) beschikbaar zijn.

3. Consumer Centricity

Er komen enkele vragen op slide 40 – “share your energy” meer bepaald rond de netkosten en forecasting.

De voorzitter WG CCMD verduidelijkt dat het plaatsen van zonnepanelen voor meer capaciteit sowieso de *commodity* ten goede komt en zal ook de kosten van de *netting* positief beïnvloeden. De overige capaciteit kan gedeeld worden met andere sites. De impact hiervan op de netkosten moet nog verder uitgewerkt worden.

FEBEG: slide 45 – verloop van 14 augustus 2023, er moet een duidelijk onderscheid zijn tussen *incentives* en *penalty's*. Het is bijvoorbeeld een incentive om gebalanceerd te zijn. De Voorzitter WG CCMD: We gaan ervoor zorgen dat het juiste signaal gegeven wordt. FEBELIEC vindt dit geen slecht concept.

Ter afronding komen er nog twee boodschappen van leden:

FEBELIEC herinnert Elia aan de discussies hierover op Europees niveau. De Voorzitter WG CCMD: die barrières kunnen we wegwerken. INFRABEL benadrukt het belang van de samenwerking met de distributienetbeheerders. De Voorzitter WG CCMD: herinnert de leden aan het verschil in laagspanning en hoogspanning en de specificaties rond mFRR. Hier zijn studies rond. We komen hier zeker op terug.

De presentatie wordt afgesloten met vermelding dat de Werkgroep CCMD van 17 september verder gaat op de vandaag gepresenteerde inhoud.

4. Behoeftte aan flexibiliteitsparticipatie in de markt

4.1. Deelname van flexibele activa aan de markt: use cases & oplossingen

Flexibiliteit is een term die vandaag veel gevallen is. De Adequacy & Flexibility studie toont aan hoe belangrijk flexibiliteit zal worden. Vandaag kunnen we in het systeem zien waar die flexibiliteit nodig is en we zien de problemen zich gaan opstapelen naar de toekomst toe.

Elia wil graag met de aanwezige leden de opportuniteit bespreken om een aanbeveling vanuit de Users' Group te maken waarin we het belang van de deelname van flexibele *assets* in de markt aantonen. We wensen jullie steun hiervoor te krijgen zodat we een aantal ontwikkelingen kunnen versnellen.

Reactie op de slides betreffende de situatie op 09/04 (ook reeds besproken in WG Balancing van 16/05)

- FEBELIEC: betere visibiliteit van wat er op het net gebeurt, is echt heel belangrijk, de *forecast error* is echt een probleem. De Voorzitter WG Adequacy: flexibele participatie is niet gelimiteerd tot balancing of intraday tijdshorizonten, maar inderdaad ook op basis van *day-ahead* prijzen. We proberen onze forecast altijd zo goed mogelijk te krijgen. Perfect ga je dat nooit krijgen. Het is een continue verbetering en visibiliteit is belangrijk. Hoe sneller dat we het weten, hoe meer middelen de markt heeft om er mee om te gaan.
- Betreffende de mogelijke acties om SI zo laag mogelijk te houden: Elia geeft aan dat om de hernieuwbare energie zo efficiënt mogelijk te verbruiken, het belangrijk is dat flexibele demand de juiste (prijs)signalen krijgt om meer te verbruiken tijdens periodes van overschotten aan energie in het systeem. Op die manier dient er zo weinig mogelijk hernieuwbare energie afgeregeld te worden in de markt. Indien er overschotten blijven, dienen de juiste prijssignalen gegeven te worden in de markt opdat bijv. zonneproductie een incentive krijgt

om de productie te verminderen. Het is een en/en-verhaal, we hopen dat er heel veel vraag is en dat de prijzen niet negatief worden.

4.2. Voor discussie: voorstel voor aanbeveling vanuit Users' Group

Doel van de aanbeveling: flexibele *assets* moeten actief deelnemen aan de markt omwille van zowel efficiëntie- als systeemveiligheidsredenen. Iedereen weet dat vanaf een negatieve prijs je geen belang meer hebt om te injecteren in het net. Dat is een enorme kost voor de BRP. Wat we willen voorstellen is een voordeel voor de netgebruiker. Met het voorstel tot aanbeveling wil Elia versnellen dat eigenaars van flexibele assets kunnen deelnemen in de markt. Op die manier kan een netgebruiker met zonnepanelen zelf beslissen om zijn overtollige productie niet meer te injecteren in het net wanneer de prijzen negatief zijn. Op die manier zal hij (op termijn) bekomen dat de vergoeding voor zijn injectie minder snel zal dalen (ttz leveranciers zullen (op termijn) er rekening mee houden in hun injectietarief dat ze een deel energie aan negatieve prijzen zullen moeten vermarkten).

Elia gelooft dat dit win-winsituatie voor het systeem en voor de eigenaar is. Elia geeft aan dat flexibele deelname aan de markt steeds vrijwillig is en de beslissing ligt bij de netgebruiker zelf. Echter, lijkt het wel nuttig, gezien de lange levensduur van bepaalde assets (PV panelen, EVs (laders) ,...) dat deze vanaf nu met de juiste technische capaciteiten om flexibele deelname mogelijk te maken. Op die manier dient er later geen installateur meer te komen om assets eventueel flexibel te maken (retrofit), wat kostelijk kan zijn.

Elia benadrukt dat de boodschap voor deelname van flexibele assets in de markt, bijv. bij sterke injectie van zonne-energie, niet betekent dat er geen zonnepanelen meer geïnstalleerd kunnen worden (of dat bepaalde doelstellingen niet gehaald kunnen worden). Echter is het wel belangrijk dat, gedurende bepaalde momenten in het jaar met sterke injectie, deze assets ook flexibel kunnen reageren en -waar nodig- de productie kunnen verminderen.

Dergelijke situaties (zoals bv. op slide 58) zullen zich slechts enkele keren per jaar voordoen. Op de ogenblikken dat je met die overschotten zit, moet je flexibel kunnen reageren.

Ontvangen feedback per lid:

FEPEG: wij zijn ervan overtuigd dat wat Elia aankaart, terecht is. Wij zijn overtuigd van het potentieel dat wij kunnen benutten zonder dat we effectief in de problemen geraken. Wij zijn voorstander van de digitalisering van de flexibilisering in de zin van zo veel mogelijk mensen op dynamische contracten te krijgen. Met uiteraard de nodige uitleg en educatie. FEPEG maant Elia aan om feitelijk te beschrijven wat nodig is in de aanbeveling om zo tot een akkoord te komen. FEPEG is van mening dat de aanbeveling zich niet mag beperken tot zonnepanelen.

SYNERGRID wijst Elia erop dat dit misschien niet alle problemen zal oplossen en dat Elia tegen onzekerheden gaat aanlopen. Wat gaan we doen als er op regionaal en federaal niveau geen consensus bereikt wordt? Is er een alternatief? Elia geeft aan dat de resolutie in elk geval een no-regret oplossing is.

COGEN Vlaanderen vraagt te waken over het feit dat er voldoende tijd is om de voorgestelde aanbeveling met de achterban te bespreken. Verder ondersteunen zij de opmerking van FEPEG: er moet een signaal zijn dat zegt dat we ervoor moeten zorgen dat zonnepanelen flexibel zijn, maar tegelijkertijd wordt dat signaal opgepikt door mensen die andere *assets* zoals bv. elektrische boilers plaatsen.

FEBELIEC heeft bezwaar tegen deze aanbeveling, zij kunnen deze niet ondertekenen, aangezien zij stellen dat deze aanbeveling, in hun optiek, de valse perceptie kan creëren dat er geen limiet is op de (efficiënte) integratie van PV capaciteit in de markt. De business case van PV zal, bij stijgende productie (en indien de vraag niet volgt), minder attractief worden en de marginaal toegevoegde waarde van elk bijkomend zonnepaneel zal almaar kleiner worden. Daarnaast is dit ook een politiek delicate materie. FEBELIEC is het eens met de opmerking van FEPEG betreffende het breder gaan: je kan niet zeggen: "zonnepanelen moeten schakelbaar zijn en elektrische wagens moeten niet reageren". Het afvlakken van de piek van zon door verschillende oriëntatie van zonnepanelen kan helpen, maar gaat het probleem niet oplossen. Dat wil niet zeggen dat we het niet moeten bekijken.

Elia geeft aan dat er inderdaad kannibalisatie zal zijn bij toenemende integratie van hernieuwbare energie (wind, zon, ...). Zoals eerder al aangegeven, betekent dit niet dat er geen business case meer is op het moment dat er enkele keren per jaar (in de markt) afgeregeld dient te worden. De aanbeveling dient in die optiek bekeken te worden, om het systeem efficiënt te laten werken. Dit staat los van de andere discussie rond doelstellingen voor PV integratie. Dit is

ook in het belang van de netgebruiker. Immers, wanneer de BRP zal moeten betalen voor *assets* die hij niet kan controleren, gaat hij minder aan de netgebruiker kunnen geven.

Algemeen: de leden zien het belang van deelname van flexibele assets in de markt, maar stellen tegelijkertijd dat het moeilijk zal zijn om tot een gemeenschappelijk gedragen aanbeveling te komen.

De Voorzitter besluit: de principes en de discussies die we vandaag hebben worden opgenomen in een voorstel tot aanbeveling. Deze tekst wordt onder de leden verspreid en zal verder besproken worden in de WG CCMD.

De Voorzitter geeft aan dat het voor de discussie niet het doel was om met een afgewerkt product te komen, maar om feedback te vergaren die we nu zo goed mogelijk zullen opnemen in het voorstel. De essentie is dat de *assets* zich -op vrijwillige basis- in de markt moeten kunnen inschrijven en dat ze daar technisch klaar voor moeten zijn. Het is niet de bedoeling dat Elia de job van de leveranciers overnemen, noch de taken van de BRP. Bilateraal overleg over de tekst is mogelijk.

Daarna zal er over de tekst gestemd worden. Dit kan eventueel via e-mail.

5. Feedback werkgroepen

De voorziene tijd werd overschreden. Na overleg met de leden wordt besloten de vergadering te sluiten en de slides met de feedback van de werkgroepen niet te bespreken.

Indien er bij het nalezen van de slides vragen opduiken zijn de voorzitters van de verschillende werkgroepen uiteraard beschikbaar om deze te beantwoorden.

6. Diversen

6.1. Tevredenheidsenquête stakeholders

Op 18 september, zal de link naar de Tevredenheidsenquête gedeeld worden met de leden. De secretaris doet een warme oproep om de tevredenheidsenquête in te vullen.

6.2. Data 2024

De data voor de plenaire vergaderingen van 2024 (1 maart; 10 juni; 23 september; 25 november steeds in de namiddag) worden op een slide afgebeeld. Hier zijn geen opmerkingen op, de vergaderingen worden zo ingepland.

6.3. Volgende plenaire vergadering 19 dec. 14u – 17u

De Voorzitter bedankt de leden voor hun aanwezigheid en voor de constructieve en boeiende discussies. De vergadering wordt gesloten.